

Skultuna Bladet

Skultuna, Haraker/Svanå och Romfartuna/Munga

Nr 7 •   **Torsdag 15 april   Vecka 15   Årgång 54   • 2021**

NÄSTANUMMER kommer torsdag 29 april. BOKNING/UNDERLAG: Snarast, mensenast TORS DAG 22 april kl. 12.00

Ansvarig utgivare: Elisabet Sannesjö • 021-470 99 00 • info@skultunabladet.se • www.skultunabladet.se

*I detta nummer
hittar du
bland annat:*

Kåseriet:
Livskraft

**Information och tips
från
företag och föreningar**

Lagårn's lunchmeny

**21 april är det dags att
spela Boule!**

Norrbo församling

**Sista delen
av lite
emigrationshistoria
av Stenåke Petersson**

**Melodikrysset
m.m.**

Foto © Elisabet Sannesjö

Hej!

Solen piggnar till alltmer och ljuset dröjer sig kvar längre, både p.g.a. omställningen till sommartid och årstiden. Förhoppningsvis blir det

varmare också. Skönt! Optimalt vore det så klart med mörka, svala nätter utan fullmåne därtill, eftersom jag sover bättre då, men allt kan man ju inte få på samma gång. Kanske borde jag göra slag i saken och köpa en fläkt, innan de tar slut under sommarhysterin och ett par mörkläggningsgardiner. Månen kan jag inte påverka. Nästa fullmåne infaller 27 april. Den är en s.k. supermåne, som visar sig två gånger under 2021. 29 april och 26 maj. Då är månen väldigt nära jorden och upplevs därför som mycket stor. Just när den ligger nära horisonten ser den allra störst ut. Visserligen är det en optisk illusion men det är en magnifik syn!

Tålamod och uthållighet är ledord dessa dagar t.o.m. för Skultunabladet. Med nöd och näppe håller vi näsan över vattenytan och längtan är stor efter att åtminstone några arrangemang och därmed fler annonseringar kan komma igång igen. Jag har ju gett mig sjutton på att försöka rädda "bladet" från denna pandemi eftersom jag får så många signaler om att detta lilla blad uppskattas när det kommer hem till människor och företag. Varje trogen annonsör och varje ny annonsör gör en viktig insats för att "bladet" ska bestå! När du läser Skultunabladet kan du skicka en vänlig tanke till varje annonsör ... och varför inte stötta just dessa företag som engagerar sig lokalt, d.v.s för dig och mig!

Kåsör den här gången är en till mig närstående kvinna med många strängar på sin lyra. Hon har bland annat en trädgård som är fantastisk tack vare henne och en västuga där den ena vackra mattan efter den andra skapas. Med tre barn, sex barnbarn och flera barnbarnsbarn växer familjen sakta men säkert och till skaran hör också den lilla vapendragaren Ludde. En hund är alltid bra att ha både för kärlekens skull och för den ömsesidiga motionen! Välkommen hit svärmor Kristine. Nu vill vi gärna höra lite om ett av dina intressen!

Elisabet Sannesjö
ansvarig utgivare

Livskraft!

Nu har jag gått igenom bikuporna med ett av mina barnbarn, Maria. Det är alltid lika spännande att se hur samhällena överlevt vintern. I år hade ett bisamhälle dött utan särskild förklaring mer än att det var svagt redan vid invintringen. Övriga mådde fint!

Mitt intresse för bin började för många, många år sedan och jag delade det med min man Jörgen. Våra fyra armar behövdes för många moment och hans förmåga att snickra var särskilt välkommen. Verksamheten växte. Vi deltog på mässor och marknader och vi hade en skylt i form av ett bi nere vid vägen som annonserade att det fanns honung att köpa!

När Jörgen inte längre fanns kvar i livet tappade jag både lusten och intresset. Allt som hörde till biodlingen såldes. Men - man ska aldrig säga aldrig! Barnbarnet Maria ville verkligen ta upp verksamheten igen och hungrade efter kunskap. Då var det bara att spotta i nävarna och ta nya tag! Visserligen inte alls i samma omfattning som förut, men i tillräcklig skala för att få honung som räcker över vintrarna både för oss själva och några till!

Att syssla med biodling är verkligen fascinerande. En vanlig kupa rymmer ca 60 000 bin. Alla med olika uppgifter. De flesta är arbetsbin (tjejerna) som ska vårda yngel, städa, vakta kupan och samla honung. Några är drönare (killarna) och de har till uppgift att para sig med drottningen. Varje bisamhälle har en drottning. Hennes uppgift är att lägga ägg som ska bli flera bin. Under våren kan bisamhället börja skapa en ny drottningcell, helt enkelt för att man vill starta ännu ett samhälle. För mig som biodlare gäller det att se dessa spirande drottningceller och antingen ta bort dem eller ta tillvara på dem för att få ännu ett samhälle. Missar man det så dröjer det inte länge förrän bina "svärmar", d.v.s. den gamla drottningen sticker iväg med ungefär halva samhället för att bilda ett nytt. Det kan t.ex. bli i någons skorsten och är ju inte så uppskattat av dem som inte vill ha dem där.

Fortsättning på nästa sida →

En vanlig dag hos bina börjar med att några arbetsbin ger sig ut på rekognosering och kollar i vilken riktning och omfattning det finns nektar att hämta. När dom vet det flyger de tillbaka hem till kupan och berättar för de andra bina genom en särskild dans.

Binas viktiga samspel och roll i naturen är uppenbar och honung har älskats både av djur och människor i 1000-tals år. Om bina inte fanns skulle också pollineringen av växter minska mycket kraftigt, med påföljd att vi inte får lika mycket bär, äpplen och andra frukter som vi önskar. Blir det inga nya bär och frukter blir det heller inga nya träd och plantor och så var även den cirkeln sluten eller bruten, hur vi nu ska se det.

I dag har vi utvecklat förmågan att ta tillvara honungen och bivaxet i många hälsoprodukter, skönhetsprodukter och mediciner. Även gammal och delvis glömd kunskap om egenvård och vad som är hälsosamt för oss kommer tillbaka genom ett ständigt ökande intresse. De gamla "kloka gummorna" har ofta visat sig vara just det, kloka. Visste du t.ex. att honung är jättebra för att lindra brännskador.

Blir man stucken av bin? Tja, det händer men inte så ofta. Det finns en ömsesidig motvilja mot det. Bin som sticker dör nämligen. På mig gör det ont, men det kan vara bra att veta att om man skrapar bort gadden direkt blir plågan lindrig.

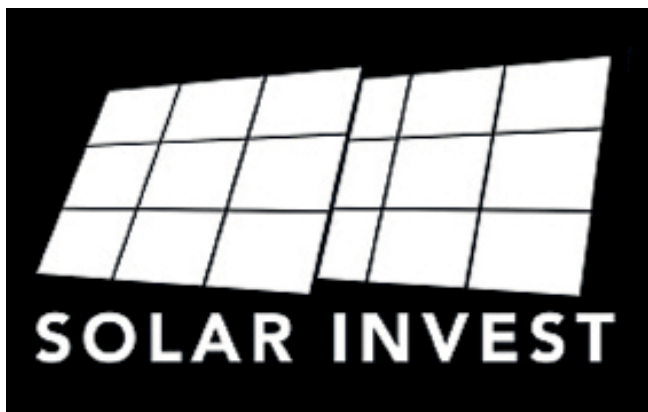
Bina är viktiga för naturens livskraft i stort och för mig. Min egen livskraft stärks av lugnet, tystnaden och koncentrationen som biodling kräver. Att sedan avsluta en dag med en kopp te med honung i, det är rikedom!

Kristine Svensson

NYFIKEN PÅ SOLCELLER?

**Vi kan tak och har goda referenser
Nytt Grönt teknikavdrag -15%
Kunskap Erfarenhet Kvalité**

solarinvest.se eller info@solarinvest.se Tel: 021-25 000

Trädgårdssäsongen har startat!

Välkommen till oss!

KOM IHÅG:

Du kan alltid ringa
på kontorstid (kl. 7 - 16)
för överenskommelse
om egen tid och
för order.

KVALITETSJORD i lösvara
för egen hämtning
med släpkärra
eller för beställning
av större mängder!

All jord vi säljer

- löst eller förpackat -

är Hasselforsjord

Egenperennodling

Öppet april, maj, juni
alla helgfria vardagar
kl. 10.00 - 18.00
och lördagar
kl. 10.00 - 13.00

Midsommarafton har vi stängt

För aktuella tider resten av året
se hemsidan eller ring oss!

TRÄDGÅRDSBUTIK
med blommor, fröer, lökar, krukor, verktyg, glass m.m.

PRESENTBUTIK
med spel, te, konfekt, kläder, hattar, Nittsjö keramik m.m.

AHA!

KVALITETSJORD • TRÄDGÅRD • STALLSTRÖ

A
H
A

Aros
Handelshus
AB

Tel. 021-470 48 00
www.aroshandelshus.com
e-post: info@aroshandelshus.com
Adress: Vagersta 26, 726 91 Skultuna

SKULTUNA LAGÄRN

LAGÄRN du, de du, sen duu...

www.skultunagalarn.se

Dagens Lunch 95 kr

Salladsbord, måltidsdryck, bröd, kaffe och kaka ingår.

Lunchlådor för avhämtning 75 kr

Öppet kl 11.00 - 14.00
måndag - fredag

Vi lagar all mat från grunden

Vecka 15 Måndag - torsdag

Rotmos och köttkorv

Kålpudding med kokt potatis och sås

Biff med pasta

Fredag Schnitzel med stekt potatis och bearnaisesås
Inkokt lax med kokt potatis och majonäsås

Vecka 16 Måndag - torsdag

Köttfärrsås och spaghetti

Chorizogryta med ris

Broccoli-gratäng med kassler och kokt potatis.

Fredag Baconlindad kycklingfilé, råstekt potatis och sås
Stekt strömming med mos och skirat smör

Vecka 17 Måndag - torsdag

Pannbiff med potatis och brunsås

Plommonspäckad fläskkarré med potatis och sås.

Falukorv med kokt potatis och senapssås.

Tisdagar: Raggmunk med fläsk
Torsdagar: Soppa & pannkaka

Välkommen
till bords!

Tel: 070-497 20 27 www.skultunagalarn.se Se även menyerna på gastrogate.se

BEGAGNADE BILAR KÖPES

t.ex. obesiktigade, oservade, körförbud,
avställda, rostiga, firma/usa-bilar m.m.

Köper även husbilar och husvagnar.

Ring/smsa för en trygg kontantaffär.

Tel nr 073 - 904 37 32

Rolf

Stenmjöl, makadam, väggrus,
bärlager och förstärkning

Ring för leverans eller avhämtning

Broberget Bergtäkt AB

Telefon 021-180 500

Vagersta 33, Skultuna www.broberget.se

Utnyttja
ditt friskvårdsbidrag
hos mig!

ACTiWAY

Sophie Söderqvist
Dipl. Medicinsk fotvårdsspecialist.
Diabetesutbildad. Utbildad undersköterska

Mobil: 0735 - 45 45 03

Besöksadress:

Skultuna Messingsbruk. Ingång: Outlet, 1tr.
Följ Sophies Fotvårdsklinik på facebook

Trädfällning utföres

- både i tätort och glesbygd -

Jag fäller träd i dess hela längd, kvistar av och kapar upp.
Innehärförsäkring, motorsågs kort och hanterar RUT-avdrag.

Välkommen!

Kjell Forsberg

tel: 076-328 71 83

KF Service Mälardalen

www.kf-service.nu

Svenska kyrkan

Marlagården, Karl IX:s väg 4, Skultuna, Tel: 021-81 46 00

Skultuna = Romfartuna = Haraker

Tyvärr kan vi under gällande restriktioner inte ta emot besökare i våra gudstjänster och verksamheter. Vi web-sänder därför via vår Facebooksida:

[facebook.com/norrboforsamling](https://www.facebook.com/norrboforsamling)

(undantaget är öppen kyrka)

LÅNA EN PSALMBOK!

Behöver du låna en psalmbok för att kunna hänga med i våra gudstjänster?

Kontakta Oskar på 070-617 01 02

VÄLKOMMEN TILL NORRBO FÖRSAMLING

Öppen kyrka
Lördagar kl 12-14

17/4 SKULTUNA KYRKA
24/4 ROMFARTUNA KYRKA
1/5 SKULTUNA KYRKA

Kom in, tänd ett ljus och
och andas kyrkans lugn!

(Max 8 personer i kyrkan åt gången.)

webbänd

GUDSTJÄNST

Söndag 16/4 kl 11 från
SKULTUNA KYRKA

"Den gode herden"

Gudilla Lindberg, psalter
David Berglund, präst

webbänd

**VARDAGS-
GUDSTJÄNST**

Torsdag 22/4 kl 18 från
MARIAGÅRDEN

**"Vad mig hem
den väg"**

Gudilla Lindberg, psalter
Kajsa Bengtz, präst

webbända

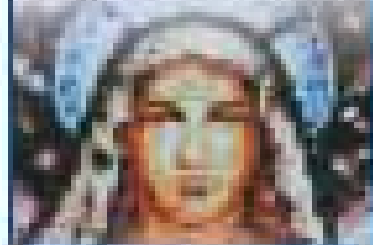
GUDSTJÄNSTER

Vi webbländer alla
våra gudstjänster
på församlingens
facebooksidor!

webbända

ANDAKTER

måndag-torsdag kl 18

Sändningarna sker på

facebook.com/norrboforsamling

webbänd

GUDSTJÄNST

Söndag 23/4 kl 11 från
ROMFARTUNA KYRKA

"Välgen till livet"

Milde Wistengqvist, psalter
David Berglund, präst

webbänd

GUDSTJÄNST

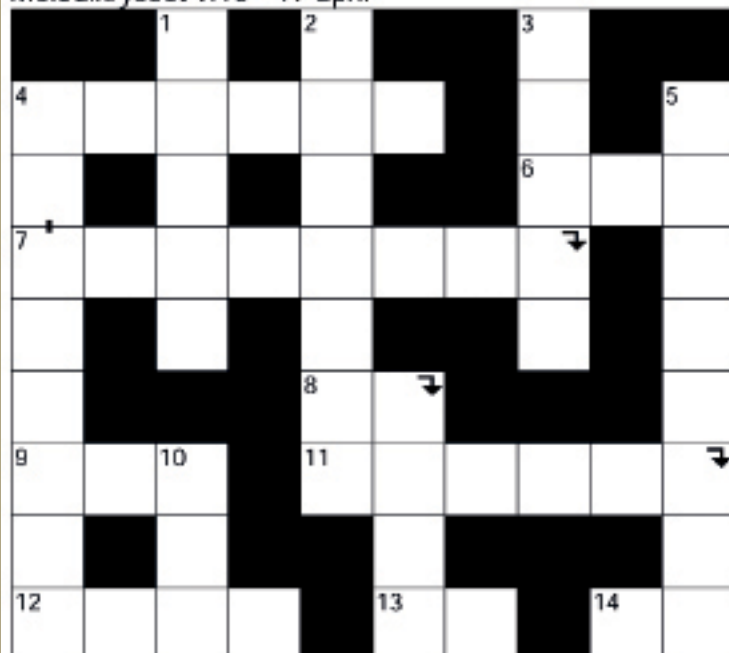
Söndag 2/5 kl 11 från
SKULTUNA KYRKA

"Att väna i tro"

Gudilla Lindberg, psalter
Kajsa Bengtz, präst

Melodikrysset v.15 - 17 april

Melodikrysset lördag kl. 10.00 i P4. Lösningen ska vara inne senast onsdag i nästa vecka

Adress: Melodikrysset, Sveriges Radio P4, 109 12 Stockholm

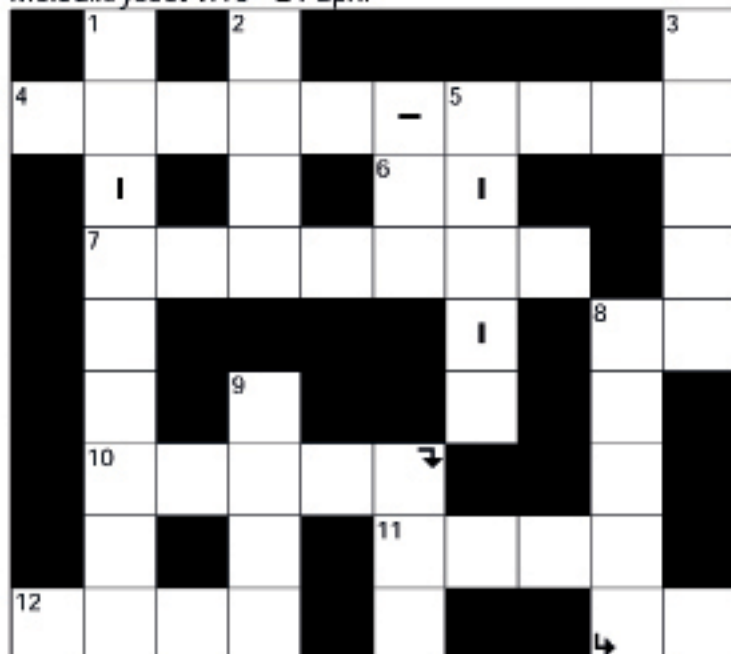
Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Melodikrysset v.16 - 24 april

Melodikrysset lördag kl. 10.00 i P4. Lösningen ska vara inne senast onsdag i nästa vecka

Adress: Melodikrysset, Sveriges Radio P4, 109 12 Stockholm

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

PRO

**Boulespel
vid ICA-hallen
onsdagar kl 14 - 16
med start 21 april**

PRO.se-skultuna

Lasses Däck & Motor

Hagby 16, 070-380 88 75

**Service och reparationer
av bilar och småmaskiner**

Vi säljer, monterar
och renoverar
skorstenar
och kaminer

Vi utför även
mur- och
putsarbeten

Kaminhuset Eldabutiken Västerås
Sjundeåsgatan 13 H80018 | 021-208 44
Må-Fre 10-18 Lör 10-14 | vestera@eldabutiken.se

VI ÄLSKAR VÄRMEPUMPAR.

**Därför får inte vem som
helst installera dem.**

Alla som säljer och installerar våra värmepumpar
är certifierade av oss. De hjälper dig hela vägen –
från valet av den bästa lösningen till installationen.
Så att du kan göra det du helst vill istället.

Vi säljer värmepumpar. Så att du kan älska smittat.

www.lvs.se

ecoklimat

Miljövalyttyvärmepump, luft och vatten

Elektrodgatan 3, 721 37 Västerås

Tel: 020 - 30 50 00

marknad@ecoklimat.se

NAMNSDAGAR

t.o.m. nästa nummer - nr 8, 29 april

Torsdag	15 april	Olivia, Oliver
Fredag	16 april	Patrik, Patricia
Lördag	17 april	Elias, Elis
Söndag	18 april	Valdemar, Volmar
Måndag	19 april	Olaus, Ola
Tisdag	20 april	Amalia, Amelie, Emelie
Onsdag	21 april	Anneli, Annika
Torsdag	22 april	Allan, Glenn
Fredag	23 april	Georg, Göran
Lördag	24 april	Vega
Söndag	25 april	Markus
Måndag	26 april	Terisia, Terese
Tisdag	27 april	Engelsbrekt
Onsdag	28 april	Ture, Tyra
Torsdag	29 april	Tyko

Grattis
alla små & stora namnsdagsbarn!

Harakers Maskinservice

Skrämsta Telefon 021 - 711 08

**Filial till Svennes Vitvaror i Västerås
- nu även butik i Skrämssta**

**Service & Reparationer
av bilar och motorgräsklippare**

**Försäljning av våra produkter
- nya och begagnade -**

**som t.ex. vitvaror, jordfräsar
åkgäsklippare, handklippare.**

**Vi säljer även däck och du kan
boka tid för däckbyten m.m.**

Öppet: Vardagar kl. 07.00 - 16.00

**Vi ses i våra lokaler på
Skrämsta Industriområde!**

Välkommen!

Svenne

Inledningsvis lite extra information sedan sist: "De första registrerade emigranterna från Skultuna reste 1850. Det var 8 personer men de var inte en sammanhållen grupp. Endast en av dessa var född i Skultuna." Så skrev jag i inledningen till förra avsnittet om emigrationen. Jag vill börja detta avsnitt med en mindre pudel! Jag hade fel. Jag kunde inte låta bli att forska vidare kring vilka de personerna var och fann då att det rörde sig om en sammanhållen grupp med ett mycket speciellt mål. Om detta ska jag försöka få ihop lagom många rader till ett kommande nummer av Skultunabladet. Tills dess: Håll ut! Håll avstånd! Håll i hatten när det blåser och håll humöret uppe!

StenÅke

Lite emigrationshistoria med Skultuna-anknytning och några minnesord i en och samma förpackning

- sista delen

I maj 1929 tog Uno ut sitt "flyttbetyg" och reste till USA med första etappmål New York. Ett år senare, i maj 1930, avreste Nanna och lilla Rut, ännu inte 4 år gammal. De var sista paret ut av emigranter från Skultuna till USA innan den stora depressionen slog till och vände upp och ner på allt.

Börserna rasade. Konkurserna stod som spön i backen. Den amerikanska arbetsmarknaden försämrades snabbt och dramatiskt. Uno hade använt tiden i USA till att sondera terrängen. När Nanna och Rut kom till det nya landet var målet Gary, en industristad med över 100.000 invånare i delstaten Indiana i det "rostbälte" vi hört så mycket talas om på senare tid. Gary dominerades helt av US Steel Corporation, vars stålverk i staden var störst i världen år 1930.

Nanna och lilla Rut ombord på amerikabåten 1930

Man skulle kunna säga att tajmingen var lite olycklig för familjen Julin, men allt hände med rasande fart vid den här tiden. Hela 1920-talet hade i Sverige präglats av strejker, lockouter, arbetslöshet, regeringskriser och bankkrascher – även om årtiondet började med författningsreform och att kvinnorna fick rösträtt. Det fanns alltså mycket att vara missnöjd över och starka skäl att dra! Ur askan i elden, kanske man kan tycka. Och visst blev det ett antal svåra år för den lilla familjen från Skultuna när man hamnade i starten av den djupaste depression som USA gått igenom under sin historia som nation.

Nanna och Uno har berättat om de första slitsamma åren då inget blev som man föreställt sig, då det var glest med påhuggsjobben och ont om pengar till mat på bordet. Det blev att vända på varje dollar och cent och på skjortkragar och allt som gick att vända på. Men de var utrustade med en sann nybyggarganda, även om det inte handlade om att bryta mark och bygga upp en farm i Minnesota som var de tidiga emigranternas huvudsakliga mål.

Det handlade om samma saker då som för dagens invandrare i Sverige: ta vara på alla tillfällen som bjuds för att komma in i arbetslivet, lära sig hantera det nya och främmande språket, att visa kunskap och arbetsvilja i kamp med alla andra som kommit. I 1930-talets USA var det inte bara svenskar utan polacker, irländare, italienare, ryssar med flera nationaliteter som var med och slogs om jobben.

Men det kom en vändning! Oron inför ett kommande krig fick fart på industrins hjul. Väg och järnvägsbyggen tog fart. Ökningen av de militära styrkorna sög upp stora mängder människor. Snart hade familjen Julin etablerat sig och kunde skaffat sig ett eget hus. Brevet från 358 Tompkins street, Gary Indiana USA med de gröna 15-cents frimärkena med Frihetsgudinnan på började anlända med allt positiva berättelser.

Fortsättning på nästa sida →

Fortsättning från föregående sida →

Ruth (nu med ett h på slutet) tog sjuksköterskeexamen på college och ett foto av henne med den karaktäristiska examensmössan på huvudet hamnade för en tid på byrån hemma i köket. Hon hittade en stilig ung stålverksarbetare och fackföreningsman, Glen Sutherland, och bildade egen familj. David föddes 1951 – i dag pensionerad överste och jurist, Donna som blev lärare, Douglas som är naturvårdare och reservatsvakt vid the Michigan Dunes och James som sålde fastigheter, men som gick bort alldeles för tidigt.

Nanna och Uno var på besök i Skultuna många gånger från mitten av 1950-talet. Så också Ruth och Glen och även David. Än hålls kontakterna vid liv genom brev, mail och telefonsamtal – och besök hos släkten "over there". På nivån fjärde generation hålls kontakterna vid liv genom facebook. Så sent som för ett år sedan kunde jag skicka brev på svenska till Ruth och berätta för henne om Skultuna och vad som hände i släkten.

Men nu är det slut. Torsdag 12/11 2020 somnade hon in, 94 år gammal, förmodligen den sista av alla första-generations-emigranter från Skultuna. I 90 år hann hon bo i det nya landet och få uppleva en alldeles osannolik utveckling – både där borta och här hemma i Sverige. Uno gick bort redan 1970. Nanna avled 20/3 2005, kort före sin 100-årsdag. Jag var på väg dit för att gratulera henne och fick dödsbudet först när jag landat i USA.

Vill ni se en fantastiskt fin bild på Ruth och maken Glen kan ni titta på sidan 168 i den utmärkta boken "Berättelser från Västmanländska trädgårdar" (Västmanlands läns museums årsbok nr 83 från 2012. Kapitlet heter "En Folkhemsträdgård"). Där poserar de på verandan till Karl Axel och Barbro Juhlin's egnahem på Lärkvägen 4 i Skultuna. Kortet är taget vid ett besök i Skultuna på 1970-talet. Det är lätt att tro att det är makarna Juhlin själva som står där och belåtet blickar ut över sin trädgård och inte Karl Axels brorsdotter från USA och hennes man!

Ruth's äldsta son David har planer på något slags "family reunion" i Skultuna när omständigheterna så medger. Vi får se hur det blir med den saken den dag vi äntligen kan lägga coronapandemin till handlingarna och återgå till något slags vanligt liv igen.

Stenåke Petersson

**El-INSTALLATIONER
& SERVICE AB**

— 076-800 55 07 —

**Vi utför alla slags elinstallationer och
ombyggnationer. Felsökning och service.
Välkommen att höra av dig!**

Conny

**Elinstallationer & Service i Västerås AB
Prästgårdsgatan 94, 726 30 Skultuna
E-post: elinstallationerochserviceab@gmail.com**

Du reserverade väl tid
för ÅRSMÖTE med
Romfartuna Hembygdsförening?

Söndag 9 maj, kl. 10-12
mer information kommer

073-572 21 29 henrik@norbergsvvsservice.se

ALLT INOM VVS
Utför RÖT-arbeten

Tel. 073-572 21 29
henrik@norbergsvvsservice.se

Certifierade
enligt Bolkert
Vatten

Sveriges
godaste
knöl

**SG:s Potatis
Hedemora**

Odlargaranterad King Edvard, Folva, Serafina
och mandelpotatis från egen odling

Fredag 16 april
kl 11.00 - 12.00

Vi står på parkeringen vid Skultuna IP

Tel: 070 - 719 83 55
Vi säljer även honung och sylt

Boken "The high school secret"

av Izabel Contreras Berggren och Dalila Avdic

Boken finns att köpa på BoD.se och via olika hemsidor som t.ex. Bokus eller Cdon.

Priset varierar på de olika platserna, men ligger vanligtvis runt 200 kr.

Du kan också låna boken på Skultuna Bibliotek.

SKULTUNA VVS
JOCKE EDLUND

MOBIL 073 787 19 15
rormiljo64@gmail.com